

ŠTAFETA
(atletika)

ŠTAFETA
MLADOSTI

ŠTAFETNA
PALICA

natjecatelji imaju svoje startne br. u određenim bojama. Radoslijed dionica po bojama: 1 — crvena, 2 — zelena, 3 — žuta i 4 — plava. Trkači prve dionice imaju zajednički start. Izmjena trkača izvodi se unutar zone, oblikovane u obliku pravokutnika. Trkač koji je na redu da nastavi trčanje na skijama, stoji unutar takve zone. Izmjena se izvodi tako što dolazeći natjecatelj rukom udari po ramenu svog sljedećeg trkača. Dolazak posljednjeg trkača na cilj odlučuje o pobjedniku i o redoslijedu pojedinih šfeta.

Šfeta mladosti, omladinsko-sp. manifestacija kojom su se svake god. u aprilu i maju prenosili pozdravi omladine te naroda i narodnosti Predsjedniku SFRJ Josipu Brozu Titu za njegov rođendan (25. V). Poslije njegove smrti Š.m. se predaje Predsjedniku Predsjedništva SFRJ. Organizatori te manifestacije su Savez socijalističke omladine Jugoslavije i Savez za sportsku rekreaciju i tjelesni odgoj Partizan Jugoslavije. Uz prijenos šfete, organiziraju se i sp. i kulturni programi, sletovi i festivali. Šfetu prate grupe omladinaca sa zastavama, zatim biciklisti, motociklisti, konjanici, kolone automobila i dr. Prvu Titovu šfetu ponijela je iz svog grada omladina Kragujevca 1945. Na prijedlog Predsjednika Tita, CK Narodne omladine Jugoslavije donio je 1956 odluku da se taj dan proslavlja kao Dan mladosti, pa je šfeta uključena u završni dio te proslave i po tome dobila ime Šfeta mladosti. Polazno mjesto Š.m. određuje se prema simbolu koji šfeta ima u pojedinoj god. i prenosi se određenom maršrutom kroz sve republike i pokrajine do Beograda. Start šfete je najčešće u nekom ustanicijskom mjestu ili u onom koji je poznat po slavim bitkama u toku NOR. Šfete palice izrađuju se u znaku različitih simbola, a nosioci šfete biraju se između najistaknutijih omladinaca i omladinki. Manifestacija Š.m. završava Sletom mladosti na Stadionu JNA u Beogradu.

Šfeta palica, atletika: glatka, drvena ili metalna šuplja cijev od jednog komada, duž-28-30 cm, opsega 120-130 mm; najmanja joj je dozvoljena tež. 50 g.

Šfete igre, nastava tjelesnog odgoja: specifične elementarne igre; natjecanja učenika podijeljenih u više grupa; osnovni zadaci: svladavanje određene dionice u obliku trčanja, poskoka, preskoka ili drugih prirodnih oblika kretanja s istovremenim prenošenjem šfete palice, odn. lopte, medicinke i sl. ili u obliku svladavanja određenih prirodnih ili umjetno razmještenih prepreka. Primjenjuju se pred kraj gl. dijela sata; one jednostavne i u radu s djecom predšk. uzrasta i učenicima nižih razreda osnovnih škola, složenije s učenicima viših razreda osnovnih škola, a najsloženije s učenicima škola usmjerenog obrazovanja.

Šfetni skok, padobranska natjecateljska disciplina; četiri člana natjecateljske ekipe skaču s visine od 2500 m u razmacima od 1 sek; u vrijeme slobodnog pada u periodu od 40 sek sustižu se i izmjenjuju šfete palice. Pravovremeno i ispravno iskanje te izmjenu šfeta palica kontrolira sudac iz aviona. Nakon izmjene palica svi članovi ekipe otvaraju svoje padobrane i izvode grupni skok na cilj. Š.s. je kao službena natjecateljska disciplina izvedena prvi put 1956 na Jadranskom padobranskom kupu u Portorožu.

Štajdohar, Tone (1913-65), planinar; bio je 16 god. predsjednik PD Ljubljana. Zaslužan je za obnovu i izgradnju planinarskih kuća,

nazad (dlan je u trenutku kad lopta napušta ruku okrenut prema dolje ili u stranu. Može biti primijenjeno i kao način dodavanja lopte suigraču.

Štadler, Tereza (1936), šah. velemaistor, reprezentativka, članica Subotičkog šahovskog kluba, zaslužna sportašica Jugoslavije. Na turniru kandidatinja za PS 1967 u Subotici osvojila četvrto mjesto. Dobitnica Nagrade »Jovan Mikić-Spartak« Saveza organizacija za fizičku kulturu Vojvodine (1972).

Šfeta, utrka skupine natjecatelja koji nakon prolazanja određenog dijela staze (udaljenosti) odmjenuju jedan drugoga (atletika, biatlon, kajakaštvo, plivanje, skijanje i dr.); postignuto vrijeme š. je zajednički rezultat određene skupine; □ atletika: natjecanje u kojem trkači jedne ekipe, svaki unutar svoje dionice, prenose šfetu palicu od starta do cilja. Na Ol muškarci i žene trče 4×100 i 4×400 m. SR i ER vode se za muškarce na 4×100 m, 4×200, 4×400 m, 4×800 m, 4×1500 m, 4×110 yd, 4×220 yd, 4×440 yd, 4×880 yd, 4×1 milju, a za žene na 4×100 m, 4×200 m, 4×400 m, 3×800 m, 4×110 yd, 4×220 yd, 3×880 yd. Pored tih šfeta ih disciplina za muškarce postoje: šved. šfeta (400 m, 300 m, 200 m, i 100 m ili 100 m, 200 m, 300 m i 400 m), olimp. šfeta (400 m, 200 m, 200 m i 800 m ili 800 m, 200 m, 200 m i 400 m); 3×1000 m; 220 yd, 440 yd i 880 yd; 880 yd, 440 yd, 1320 yd i 1 milja te 4×120 yd preko prepona (uglavnom samo u SAD). Izmjenu šfete palice trkači moraju izvršiti unutar zone od 20 m, unutar sektora 10 m pred i 10 m nakon cilja svake dionice. Za 4×100 m i 4×110 yd, od 1962 odlukom Kongresa IAAF u Beogradu, trkači koji preuzimaju palicu imaju pravo na dodatnu zonu od 10 m za zalet. Oblici predaje šfete palice su različiti (vanjska predaja — trkač predaje palicu lijevom rukom u desnu ruku

članu šfete; unutrašnja ili franfurtska predaja — sve obratno od vanjske, mješovita predaja — kombinacija obiju prvih predaja, tj. svaki trkač predaje palicu onom rukom, kojom je preuzeo od svog prethodnog trkača). Ako šfeta palica pri predaji padne na atletsku stazu, trkač koji preuzima palicu ima pravo da je podigne i da nastavi trčanje; 2) biatlon: → patrolno skijaško natjecanje; 3) kajakaštvo: ekipno natjecanje na 4×500 m na mirnim vodama; svaka ekipa ima 4 kajakaša u čamcima K-1 (jednosjedima); sljedeći veslač starta u suprotnom smjeru, u trenutku kada prethodni tijelom presiječe ciljnu liniju svoje dionice; 4) plivanje: natjecanje ekipa sastavljenih od po 4 plivača (plivačice). Svaki plivač u ekipi mora određenom tehnikom plivanja otplivati zadanu dužinu staze. Prvi član šfete starta na znak startera, ostali članovi š. polaze bez startnog znaka i kreću letećim startom u trenutku kada prethodni plivač š. završi plivanjem svoje dionice i dotakne rub bazena. Poredak se određuje na temelju redoslijeda dolaska na cilj posljednjih plivača u š. Rekord u pojedinačnom plivanju može biti priznat samo prvom plivaču š. koji kreće na znak startera. SR se vode u disciplinama 4×100 m slobodno za muškarce i žene, 4×100 m mješovito (redoslijed: leđno, prsno, leptir, slobodno) za muškarce i žene i 4×200 m slobodno za muškarce i žene; 5) skijanje: oblik natjecanja u daljinskom trčanju na skijama; duž. staze za žene 4×5 km (do 1974 3×5 km); za muškarce 4×10 km, odn. 3×10 km. Visinska razlika na trčkoj stazi ne smije biti veća od 150 m. Na stazi treba da postoje dvije usporedne pruge (smučine), a u posljednjih 500 m pred ciljem svake dionice postojanje takvih usporednih pruga je obavezno. Od starta za svakog trkača postoji najmanje 200 m vlastite pruge; razmak između pojedinih pruga je 2 m. Za svaku dionicu šfeta trčanja